

DODATAK —

MAPIRANJE LIKOVNA UMJETNOST —
GLAZBENO STVARALAŠTVO I OBRAZOVANJE
TE NEOVISNA GLAZBENA SCENA —
KNJIŽNIČNA DJELATNOST I IZDAVAŠTVO
— PLES I KAZALIŠNO-SCENSKI IZRIČAJ
— ARHITEKTURA I DIZAJN — MUZEJSKA
DJELATNOST I OČUVANJE BAŠTINE —
KULTURNO-UMJETNIČKI AMATERIZAM —
ELEKTRONIČKI MEDIJI I TRŽIŠNO
**KOMUNICIRANJE KREATIVNIH I KULTURNIH
INDUSTRIJA GRADA LABINA**

LIKOVNA UMJETNOST

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

Djeluje jedna javna ustanova (osnivač Grad) te četiri galerijska prostora / Narodni muzej, Gradska galerija Labin, Galerija Alvona i KUC *Lamparna*. U 13 ateljea djeluju: Mirta Diminić, Goran Valenta, Alida Blašković Koroljević, Ljiljana Vlačić, Denis Licul, Quintino Bassani, Anessa Alagić Negri, Vinko Šaina, Zdravko Milić, Narcisa Škopac, Tea Bičić, Ivona Verbanac. Dosta ateljea je u lošem infrastrukturnom stanju i ne mogu biti otvoreni široj javnosti.

Na godišnjoj razini organizira se 25 izložbenih programa privremenog karaktera, uz tri stalna postava u Narodnom muzeju, Zbirci Matije Vlačića i Sportskom centru *Franko Mileta*. Tu je i Park skulptura Dubrova (jedinstveni u svijetu) kojim upravlja udruga.

KVALITATIVNI POKAZATELJI

Opadanje broja posjetitelja likovnih događanja problem je s kojim se kulturni sektor u svijetu već godinama bori. Razvoj publike jedna je od osnovnih smjernica kulturnih strategija i na regionalnoj i na nacionalnoj razini, no današnja publika očekuje *serviranje* zanimljivih sadržaja na suvremeni način tako da opet sve ovisi o formi, dostupnosti i pristupačnosti.

Medijska potpora likovnih događanja, poglavito lokalnih medija, trebala bi biti izraženija (pozitivan primjer je Radio Labin).

Likovna je djelatnost u sredini marginalizirana.

Stanje kulturne infrastrukture također je jedan od tih pokazatelja. Muzeju, galerijama i ateljeima veliki je problem redovito održavanje i taj se problem iz godine u godinu pogoršava.

Nedostaje prostor za stalne postave labinskih ateljea, no to je rješiv problem.

Likovna djelatnost u Labinu neraskidiv je dio starogradske jezgre, stoga se treba razvijati strateški, prema pravilima struke i u koordinaciji s drugim kulturnim sadržajima i ponudama grada.

POZITIVNI ASPEKTI

- dugogodišnja tradicija,
- veliki broj akademski obrazovanih umjetnika
- razvijena likovna publika

IZAZOVI I PROBLEMI

- nedovoljan budžet za realizaciju planiranih programa te razvoj programa
- nedostatak stručnjaka i zaposlenika (logistika) u kulturnom sektoru
- nedovoljna povezanost s turističkim i gospodarskim sektorom

GLAZBENO OBRAZOVANJE

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

Umjetnička škola Matka Brajše Rašana provodi verificirano osnovnoškolsko glazbeno i plesno obrazovanje – instrumentalne programe za glazbene instrumente: klavir, harmoniku, gitaru, flautu, klarinet, saksofon, violinu i udaraljke te program suvremenog plesa, sukladno službenom Nastavnom planu i programu RH za glazbene i plesne škole.

Program za glazbene instrumente (instrumentalni programi) odnosi se na šestogodišnje glazbeno obrazovanje koje obuhvaća sljedeće predmete: nastavu izabranog instrumenta, *solfeggio*, skupno muziciranje (pjevački zbor, orkestar ili komorna glazba), teoriju glazbe i klavir (izborno). Program suvremenog plesa odnosi se na četverogodišnje plesno obrazovanje za koje se dobiva svjedodžba na kraju svake nastavne godine. Programom suvremenog plesa obuhvaćeni su sljedeći predmeti: suvremeni ples, klasični balet, ritmika i glazba te klavir (izborno). Za oba programa na kraju godine dobiva se svjedodžba.

Osim osnovnoškolskog programa, Škola provodi i kraći verificirani glazbeni i plesni predškolski program za djecu u dobi od četiri do sedam godina te pripreme programe za upis u glazbenu i plesnu školu za djecu u dobi od sedam do devet godina.

Učenici škole pod vodstvom učitelja glazbenih predmeta i koreografa/pedagoga pripremaju glazbene koncerte te plesne nastupe i predstave koje izvode tijekom školske godine u Labinu, gradovima i općinama u kojima djeluju naši područni odjeli (Potpićan, Buzet, Lovran), u suradnji sa školama s kojima je labinska Umjetnička škola partnerski povezana (Slovenija, Češka, Poljska, Slovačka, Portugal, Italija, Mađarska i dr.) te na natjecanjima, smotrama i festivalima izvan škole.

Učenici škole imaju 80-ak koncerata i javnih nastupa tijekom školske godine – glazbenih i plesnih kao što su: koncert u povodu Dana škole, božićna glazbeno-plesna predstava, nastupi na maskiranim koncertima, nastupi na koncertima područnih odjela, završni koncert, završna plesna predstava, koncert polaznika pripremnih glazbenih i plesnih programa, Jazz va Labine i dr. Velik je broj glazbenih koncerata i nastupa u suradnji s lokalnom zajednicom, internih produkcija, *concertina* srijedom, nastupa klase pojedinih učitelja te nastupa na glazbenim festivalima do gostovanja u drugim gradovima i državama.

Škola je organizator višegodišnjih manifestacija i aktivnosti:

- međunarodni Rabac Orchestra Festival
- međunarodni Klavirski maraton
- kviz iz *solfeggio* i teorije glazbe Sol-Fa-Labin
- školsko natjecanje Proljetni crescendo.

Predlaže se pokretanje ljetnog gitarističko-udaraljkaškog te plesnog festivala.

Škola poziva i gostujuće glazbene i plesne umjetnike, eminentne izvođače i pedagoge, u svrhu potpore, dodatnog rada i motivacije naših učenika. Svi nastupi i radionice besplatni su i otvoreni za javnost.

KVALITATIVNI POKAZATELJI

Dobra je posjećenost svih manifestacija Umjetničke škole. Publiku čine uglavnom roditelji i šira obitelj učenika izvođača, ali i osobe koje redovito posjećuju glazbene i plesne manifestacije u organizaciji škole. Voljeli bismo navedenim manifestacijama privući i djecu i širu publiku Labina i okolice te ih pobliže upoznati s glazbenom i plesnom umjetnosti.

Učenici glazbenih programa nastupali su na pozornici labinskog kina, u Circolu, na Titovu trgu, u atriju Parka skulptura Dubrova, na Špini, ispred i unutar Gradskog muzeja, u Gradskoj galeriji, u crkvi rođenja Blažene Djevice Marije, na ulici Zelenice, u Lamparni, u osnovnim školama Matije Vlačića i *Ivo Lola Ribar*, dvorani Sportskog centra *Franko Mileta*, na rivi u Rapcu te na brojnim drugim mjestima i manifestacijama u Labinštini.

Učenici Plesnog odjela nastupali su najviše na pozornici labinskog kina, zatim na otvorenom (Zelenice, Titov trg, riva Rabac), hotelski kompleks Maslinica i dr.). Voljeli bismo da u atriju Parka skulptura Dubrova nastupi i Plesni odjel kada bi se ispunili uvjeti za plesnu predstavu (prilagođena pozornica s plesnim podom). Prijedlog je i pokretanje ljetnog plesnog festivala na navedenoj lokaciji. Također, sportska dvorana bila bi primjerena za veće manifestacije, kao i drugi javni prostori na području Labina.

Interes javnosti je zadovoljavajući, s obzirom na to da se plesne predstave, na poziv, izvode i u drugim gradovima, a za glazbene programe postoje brojne suradnje među školama iz različitih gradova Hrvatske i Europe. Prema usmenim i pismenim izjavama, pristižu

nam brojne pohvale zadovoljne publike koja je uživala u svim nastupima. Sve izvedbe naših učenika besplatne su, a posjećenost se prati kao uvjet prijava svih manifestacija ZAMP-u.

Željeli bismo da naše manifestacije budu bolje medijski praćene. Sve promidžbe su na našu inicijativu. Surađujemo s Radijem Labin, Sportalom, *Glasom Istre*, TV Novom i TV Istrom, a naša su najvažnija promidžba društvene mreže, internetska stranica škole te emisije *Kulturne minute* Radija Labin u kojima redovito sudjelujemo, jer nam je to najlakši i najučinkovitiji način dolaska do publike.

Da bi Labin postao još *plesniji* i *kazališniji*, potrebno je ostvarenje povoljnih uvjeta rada i logističkih prostornih uvjeta za održavanje plesnih predstava te redovita ponuda kulturnog programa – gostovanja profesionalnih plesnih predstava.

Također, za veće i manje glazbene koncerte koji bi se održavali tijekom cijele godine potrebna je kvalitetna koncertna dvorana s kompletnom logistikom, uz adekvatnu pozornicu i koncertni klavir (Steinway, Bösendorfer, Bechstein i sl.) te redovita gostovanja eminentnih glazbenika.

POZITIVNI ASPEKTI

- redovito djelovanje glazbenih i plesnih odjela škole – kontinuitet rada
- dosadašnje ostvarene suradnje (nacionalne i međunarodne) te brojne nagrade učenika na hrvatskim i međunarodnim natjecanjima – vidljivost rada
- priprema učenika glazbenih programa te plesnog odjela za profesionalni rad – uvod u profesionalnu glazbenu i plesnu umjetnost

IZAZOVI I PROBLEMI

- izvedbeni prostor
- radni prostor – nedovoljno adekvatnih učionica i plesnih dvorana
- publika

PLANOVI

Umjetnička škola Matka Brajše Rašana (u programskom razdoblju 2020–2030) planira proširenje djelatnosti na srednjoškolski glazbeni i plesni program za zanimanja:

- glazbenik instrumentalist
- glazbenik teoretičar
- scenski plesač

te po mogućnosti proširenje i osnovnoškolskog obrazovanja uvođenjem programa za:

- klasični balet

i novih glazbala kao što su:

- viola
- violončelo
- truba
- trombon.

Za razliku od amaterskog glazbenog obrazovanja te različitih plesnih skupina, u kojima se uglavnom uče svirati popularne pjesme ili uvježbavaju plesni brojevi, u Umjetničkoj školi provodi se osnovnoškolski glazbeni program i program suvremenog plesa kao temelj srednjoškolskog glazbenog i plesnog obrazovanja te stvaranja budućih glazbenih i plesnih pedagoga, solista na glazbenim instrumentima, koreografa i plesnih izvođača. To su još deficitarna zanimanja u Republici Hrvatskoj, osobito plesna.

IZVORI FINANCIRANJA I BUDŽET KOJIM ŠKOLA RASPOLAŽE NA GODIŠNJOJ RAZINI

Izvori financiranja sredstva su Ministarstva znanosti i obrazovanja, kojima se financiraju plaće zaposlenika u osnovnoškolskim programima, decentralizirana sredstva Osnivača za redovno obavljanje djelatnosti te vlastita sredstva prikupljena participacijom roditelja, iz kojih se izdvaja za plaće zaposlenika u pripremnim glazbenim i plesnim programima te za kupnju glazbenih instrumenata, kostima za ples, glazbene i plesne opreme, rekvizita, scenografije, financiranje putovanja za natjecanja i nastupe izvođača, međunarodnu suradnju i dr. Budžet ovisi o broju upisanih učenika.

NAPOMENE

Umjetnička škola Matka Brajše Rašana glazbenim i plesnim programima omogućuje djeci:

- Glazbenu naobrazbu kojom ne samo što uče svirati na instrumentu nego i stječu osnovna znanja iz teorije i povijesti glazbe, a brojnim nastupima i natjecanjima pripremaju se za buduće profesionalne glazbenike – soliste na izabranim glazbalima ili

buduće članove ansambala, orkestrara, pjevačkih zborova i folklornih društava. Škola potiče učenike i na stvaranje vlastite glazbe, uči ih vještini glazbene pismenosti, vježbanja, sviranja, a *vista* pjevanja, samostalnosti u sviranju prema notnom zapisu te učenju nove skladbe i odgovornosti za točnost izvedbe i poštivanje ideja skladatelja. Bez obzira na profesiju kojom će se učenik baviti, glazbeni program kod učenika intenzivno razvija opće kompetencije ključne za cjeloživotno učenje i za zadovoljniji i uspješniji život kao što su: upornost, strpljivost, poštivanje pravila u radu, komunikacijske vještine, samostalnost i samopouzdanje u komunikaciji, sigurnost i naviku nastupa pred publikom, užitek u timskom radu i druženju unatoč razlikama u dobi, jeziku i dr. (tolerancija), jači osjećaj identiteta (učenik doživljava sebe kao izvođača na pojedinom instrumentu itd.), vještinu efikasne raspodjele vremena i dobre organizacije, pozitivan stav prema radu, znanju i upornosti, prepoznavanje osjećaja i njihovo izražavanje (emocionalna inteligencija) te samopouzdanje kao posljedicu svega navedenoga. Učenje sviranja instrumenta zahtijeva od učenika ustrajnost i organizaciju vlastita vremena, a zbog osjetilne raznovrsnosti informacija u sviranju razvija naviku dobre koncentracije.

- Razvoj na plesnom podiju, pri čemu ne uče samo plesati nego i glumiti, stvarati, kreirati uloge i koreografije. Polaznici se podučavaju timskom radu, suradnji i samostalnosti, a dobivaju i na važnosti zbog slobode kreativna izričaja. Budući da je Labin ipak manja sredina, tim putem želi se djeci omogućiti poboljšanje kvalitete obrazovanja i kulturnog odrastanja. Učenici škole sudjeluju na plesnim festivalima i natjecanjima, a svaku godinu pripremaju i novu plesnu predstavu s kojom gostuju u hrvatskoj i inozemstvu.

O UMJETNIČKOM OBRAZOVANJU

Pohađanjem umjetničke škole kod učenika se ustraje na razvoju vrijednosti koje je hrvatski NOK (nacionalni obrazovni kurikulum) odredio kao primarne, a to su razvoj identiteta, znanja, odgovornosti i solidarnosti. Izražavanje umjetnošću – glazbom i plesom – „pridonosi djetetovu cjelovitu razvoju: višestrukoj inteligenciji, kreativnomu i simboličkomu mišljenju, izražajnim i praktičnim oblikovnim sposobnostima te osobnosti”. Također potiče samopouzdanje, ustrajnost, samodisciplinu, spontanost i želju za slobodnim istraživanjem, razvija pozornost, koncentraciju, osjetljivost za mjeru i cikličnost te pospješuje sposobnost izražavanja i kritičkoga mišljenja.

Umjetnička djela i stvaralačke aktivnosti doprinose oblikovanju identiteta učenika, jačanju njihova integriteta i samopoštovanja te stvaranju kulturne i ekološke svijesti. Odgoj i obrazovanje za umjetnost i pomoću umjetnosti stvara kreativne pojedince koji aktivno sudjeluju u oblikovanju kulture svoje neposredne i šire okoline.

Odgoj pomoću umjetnosti i za umjetnost bitno pridonosi oblikovanju osobnih te društvenih i kulturnih uvjerenja i svjetonazora, stvaranju osobnoga i društvenoga, nacionalnoga i europskoga kulturnoga identiteta te stjecanju univerzalnih humanističkih vrijednota, poštivanju razlika među ljudima i kulturama, razvijanju empatije, suradnje, solidarnosti te osobne, društvene i kulturne odgovornosti.

Umjetničko područje senzibilizira učenike za kulturu i kulturna događanja u široj društvenoj zajednici, za razumijevanje i očuvanje kulturne baštine, kako one koju čine autorska umjetnička djela tako i one koju čine oblici tradicijske kulture i umjetnosti, za odgovoran odnos prema prirodi i njezinim bogatstvima te za kreativnost u svakodnevnomu životu.”

NEOVISNA GLAZBENA SCENA

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

Labinska neovisna/alternativna glazbena scena nekoliko je posljednjih desetljeća 20. stoljeća imala više aktivnih i konstantnih aktera usmjerenih primarno na izvođački, a manje na autorski/stvaralački izričaj. Prve važnije autorske pomake bilježi posljednjih godina 20. stoljeća, ali pravi procvat te vrhunac kako aktivnosti tako i popularizacije bilježi od 2001. do 2015.

Okupljeni uglavnom u prostorima bivšeg rudarskog kompleksa, u današnjem DKC-u *Lamparna* i oko njega, koji je u vrijeme procvata scene bio gotovo pa slobodan prostor za umjetničko i glazbeno stvaranje, scenu su pokrenuli mladi entuzijasti iz nekoliko neovisnih udruga građana: URUK *Protest mozga*, Udruga *OSA*, Udruga za promicanje glazbeno-scenske kulture *IKS*. URUK *Protest mozga* bavio se promocijom alternativne glazbe i srodnih umjetničkih izričaja te organizacijom koncerta i festivala, Udruga *OSA* razvila je prvu i jedinu formalnu neovisnu glazbenu etiketu *OSA Media*, koja je zaslužna za izdavanje čak 15-ak autorskih i kompilacijskih CD-a u razmaku od nekoliko godina, uključujući i kompilacijski CD *20 let* u povodu obilježavanja 20 godina stvaralaštva na labinskoj neovisnoj glazbenoj sceni, dok se udruga *IKS* koncentrirala na koncertnu, događajnu i festivalsku produkciju (brojne labinske *gitarjade*, memorijalni i drugi koncerti).

U posljednjih pet godina stvaralaštvo, broj aktivnih izvođača i izdavaštvo na labinskoj glazbenoj sceni drastično su opali, usprkos postojanju kvalitetnih koncertnih prostora (DKC *Lamparna*, Rock Caffe Labin, pozornica kod Špine za vrijeme trajanja ljetne manifestacije Labin art republika).

Najvažniji predstavnici:

Metal Guru	Loell Duinn	Brech Deenower
Predrag Ljuna Pepe / Electric	Hollywood ribe	Soul Display
Zhbrufadors / 1. moj	Wishya	Elyn Porter
Kingdom of the Sun	Painetration	East-ra / Pridjevi / Dino Santaleza
The Dreks	Useless	Trees of Maine
Blister	M.U.R.	Ernest
Protest mozga	Verbal M / We Stand United	
The Orange Strips	The Mezcal Moon	

Udruge i druge pravne osobe – važni dionici u promociji scene:

URUK <i>Protest mozga</i>	Udruga <i>IKS</i>	Rock Caffe Labin
Udruga <i>OSA</i>	Udruga <i>Labin Art Express XXI</i>	Radio Labin

KVALITATIVNI POKAZATELJI

- koncerti labinske neovisne glazbene scene, na kojima je nastupalo više izvođača, a poglavito u vrijeme izdavanja kompilacija, bili su među najposjećenijim glazbenim događanjima u godini; u razdoblju od 2011. do 2015. takvi su koncerti redovito imali po 500 i više, a katkad i više od 700 posjetitelja
- labinska neovisna scena imala je brojne udružene nastupe izvan Labina, a najuspješniji su bili oni u Zagrebu, Rijeci i Puli, gdje su izvođači promovirani i na lokalnim radijskim i TV postajama te internetskim portalima.
- najvažniji uspjeh izvan Labina ostvarile su grupe:
 - The Orange Strips: gotovo 200 nastupa od 2003. do 2017, pri čemu više od 40 inozemnih, dvije turneje u Velikoj Britaniji, nastupi na festivalima EXIT, Inmusic, UFO, Art&Music, Hartera i drugim regionalnim festivalima, sviranje za MTV Adria, HRT: *Garaža* (2 puta), pojavljivanje na BBC-u Wales i suradnja s međunarodnim glazbenicima, promotorima i autorima glazbenih spotova; dva izdana autorska albuma
 - Loell Duinn: više nastupa na međunarodnim festivalima etno, gotičkog *rocka* i slične glazbe u Nizozemskoj i Rumunjskoj, brojni nastupi u Hrvatskoj, nekoliko snimljenih glazbenih spotova, dva izdana autorska albuma
- Neovisni izdavač *OSA Media* izdao je ukupno 12 autorskih i tri kompilacijska CD-a alternativnih izvođača iz Labina, Pule, Rijeke i Zagreba

POZITIVNI ASPEKTI

- labinska neovisna glazbena scena posljednjih dvaju desetljeća ima golemu tradiciju, brojne eminentne izvođače na nacionalnoj i regionalnoj sceni (The Orange Strips, Loell Duinn, Pridjevi) te je prepoznatljiva daleko izvan granica Labina i Istre kao važna u novijoj povijesti hrvatske neovisne glazbe
- golemo iskustvo labinskih glazbenika i glazbenih suradnika u stvaralaštvu, izdavaštvu, promociji i organizaciji glazbenih događanja snažan je temelj za revitalizaciju scene
- slobodarska tradicija, industrijsko nasljeđe i rudarska baština temelj su imidža labinskih glazbenika koji je nadaleko prepoznatljiv i prihvaćen

IZAZOVI I PROBLEMI

- demotiviranost mladih generacija da se upuste u glazbeno stvaralaštvo, poglavito u pogledu neovisne i alternativne glazbe
- nedostatak jasne i konzistentne strategije/politike/programa poticanja neovisnog glazbenog stvaralaštva
- nedostatak prostornih i tehničkih uvjeta za bavljenje neovisnom i alternativnom glazbom (kakvi su, primjerice, nekad postojali u Lamparni)

KNJIŽNIČNA DJELATNOST I IZDAVAŠTVO

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

Gradska knjižnica Labin informacijsko je središte i multikulturni centar u svojem okruženju, mjesto slobodna i otvorena društva, mjesni pristup znanju, kulturi i informacijama, mjesto poticaja kulturna i kreativna razvoja pojedinca i društvenih skupina bez obzira na dob, rasu, spol, vjeru, nacionalnost, jezik, ekonomski i radni status ili obrazovanje.

Labinska knjižnica kao samostalna ustanova osnovana je 2006. Od 15. listopada 2013. djeluje u ulici Rudarska 1/A u takozvanoj mramornoj dvorani, u prostoru nekadašnje direkcije Istarskih ugljenokopa Raša koji zajedno s preostalim dijelom rudarsko-industrijskog kompleksa na Pijacalu čini zaštićeno kulturno dobro rudarske baštine.

Prostor Knjižnice u arhitektonskom je oblikovanju zadržao rudarski štih i atraktivan je spoj prošlosti i sadašnjosti. Uz suvremenu i funkcionalnu opremu, cjelodnevnu otvorenost, stručno osoblje, bogat knjižnični fond i knjižnične usluge za sve dobne skupine, građani Labina i okolice dobili su mjesto za kvalitetno provođenje slobodnog vremena, cjeloživotno učenje, susrete i događanja.

Prostor Gradske knjižnice ima ukupnu površinu 1160,07 m² i čine ga posudbeni dio, kancelarijski prostori za zaposlenike i za obradu knjižničnog fonda, zasebna višenamjenska dvorana za održavanje kulturnih i animacijskih programa, internetski kafić namijenjen individualnom radu uz korištenje računalima, izložbeni prostor i čitaonica, Memorija rudarstva te spremište za knjige, elevator i lift. Preostali dio čine nusprostorije Knjižnice te suradni prostor na katu Knjižnice kojim raspolaže Grad Labin – Upravni odjel za gospodarstvo i projekte EU-a.

Gradska knjižnica Labin jedina je narodna knjižnica na području Labinštine koja pruža knjižnične usluge građanima Labina i šire okolice. Potpisivanjem Ugovora o poslovnoj suradnji s Općinom Raša, Gradska knjižnica Labin u toj je općini potkraj 2017. otvorila prvi knjižnični stacionar. Knjižnica tako omogućava osnovne knjižnične usluge i na manje dostupnim i udaljenijim mjestima, a ujedno promovira knjigu i čitanje izvan svojeg sjedišta.

Na području Labina djeluju i dvije osnovnoškolske te jedna srednjoškolska knjižnica – knjižnica Osnovne škole Matije Vlačića Labin, knjižnica Osnovne škole *Ivo Lola Ribar* Labin i knjižnica Srednje škole Mate Blažine Labin.

KVALITATIVNI POKAZATELJI

Gradska knjižnica Labin kao kulturna ustanova svojom djelatnošću sudjeluje u ostvarivanju općeg kulturnog i obrazovnog programa **Grada Labina**, ali i ostalih mjesta i općina koje gravitiraju Labinu u nastojanju da se građanima osigura kvalitetan pristup znanju, informacijama i kulturnim sadržajima za potrebe obrazovanja, stručnog i znanstvenog rada, cjeloživotnog učenja, informiranja i razonode. Primarna briga posvećuje se neometanu odvijanju osnovne djelatnosti – nabavi, čuvanju, zaštiti i davanju na upotrebu tiskanih i elektroničkih medija; omogućavanju pristupa knjižnične građe i informacija korisnicima prema njihovim potrebama i zahtjevima, protoku informacija, poticanju korisnika i pomaganju u izboru i upotrebi knjižnične građe, informacijskih pomagala i izvora te vođenju dokumentacije o građi i korisnicima. Osim toga, posebna pozornost posvećuje se razvoju usluga vezanih uz promicanje čitanja i pismenosti uopće, knjižničnom radu s djecom i mladima, zatim informacijskom i digitalnom opismenivanju djece i odraslih, širenju pristupa računalu i internetu, razvijanju i unapređivanju mrežnih knjižničnih usluga, cjeloživotnom učenju svih dobnih skupina građana, posebice odraslih izvan formalnih obrazovnih stupnjeva. Gradska knjižnica organizira i provodi kulturno-obrazovne te animacijske programe i projekte za sve dobne skupine vezane uz promociju i populariziranje knjige, čitanja i pismenosti na tradicionalnim i novim medijima: književne večeri i susrete s književnicima, literarne natječaje, znanstvena predavanja, izložbe, programe poticanja pismenosti, kreativnosti i inovativnosti, razne edukacije te se aktivno uključuje u tradicionalne nacionalne i lokalne manifestacije.

Otvaranjem knjižničnog stacionara u Raši, Gradska knjižnica omogućava osnovne knjižnične usluge i na manje dostupnim i udaljenijim mjestima, no na području Labinštine još postoji veliki broj tzv. bijelih područja, tj. područja bez knjižnica ili bilo kojeg vida knjižnične djelatnosti dostupnih stanovništvu (općine Kršan, Sv. Nedjelja, Pićan).

U okviru svoje djelatnosti i zadaća, posebno u ostvarivanju kulturne i javne djelatnosti, školske knjižnice organiziraju razne programe i aktivnosti poticanja čitanja te se aktivno uključuju u organizaciju kulturnih i javnih događanja na razini škole u kojoj djeluju, ostvarujući pritom i veoma dobru suradnju s pojedincima i ustanovama u lokalnoj sredini.

U svrhu što kvalitetnijeg rada te pravovremena informiranja korisnika i građana o svojoj prisutnosti i uslugama te svim zbivanjima, Gradska knjižnica održava stalne kontakte s medijima koji imaju važnu ulogu u prenošenju važnih informacija vezanih uz misiju i rad. Uspostavljena

je i virtualna komunikacija s korisnicima koji imaju cjelodnevni pristup informacijama, što je pridonijelo boljoj promociji Knjižnice i njezinih usluga u lokalnoj zajednici.

Rad Gradske knjižnice te školskih knjižnica redovito prate mediji, posebno lokalni, s kojima je ostvarena dobra suradnja.

EKONOMSKI POLOŽAJ

Financiranje Gradske knjižnice ovisi o financijskim mogućnostima Osnivača. Grad Labin uložio je znatna sredstva u novi, reprezentativni prostor i opremanje Knjižnice, no velika su financijska izdvajanja upravo za održavanje zgrade. Osim iz sredstava iz mjerodavnog proračuna, Gradska knjižnica ostvaruje prihode iz proračuna Ministarstva kulture RH, Istarske županije, općinskog proračuna, iz vlastitih i inih izvora.

Školske knjižnice uglavnom se oslanjaju na vlastite izvore unutar škola u kojima djeluju.

Stabilno se financiranje ogleda i u informatizaciji knjižnica kojima je informacijska i komunikacijska tehnologija te pristup izvorima informacija uvjet bez kojega se ne može.

Gradska knjižnica upotrebljava knjižnični računalni program ZAKI koji upotrebljavaju i sve narodne knjižnice Istarske županije i većina narodnih knjižnica u RH, što omogućava kooperativnu obradu i razmjenu podataka među knjižnicama, stvaranje skupnih kataloga.

Osim srednjoškolske knjižnice koja je u potpunosti obnovljena u sklopu energetske obnove, potrebna su dodatna ulaganja u opremanje osnovnoškolskih knjižnica.

POZITIVNI ASPEKTI

Gradska knjižnica njeguje vrijednosti kao što su slobodan pristup izvorima informacija i znanja, otvorenost i dostupnost svim korisničkim skupinama građana. Orijentirana na izgradnju knjižničnog fonda u skladu s potrebama što šire populacije, pruža korisnicima na javnu upotrebu cjelokupan fond obrađenih knjiga, periodike i ostale knjižnične građe, radi na širenju interesa za knjigu i čitanje. Profesionalni, stručni i predani zaposlenici kontinuirano se usavršavaju u svim područjima djelatnosti te dodatno osposobljavaju kako bi odgovorili na izazove koje informacijsko-tehnološka revolucija donosi.

Posebno se zalaže za podizanje razine svih vrsta pismenosti (informacijske, računalne, digitalne i dr.) te promicanje čitanja svih, počevši od djece najranije dobi, kao i za poticanje kreativna i kvalitetna provođenja slobodnog vremena.

Da i se te namjere realizirale, neizostavna je zainteresiranost i povjerenje građana te izvrsna suradnja sa školama, vrtićima i srodnim ustanovama, udrugama, kao i stručnim pojedincima.

Gradska knjižnica zakoračila je u područje novih tehnologija i takva pruža potporu generacijama pred kojima su izazovi budućnosti, kao i onima koji jednostavno žele stvarati i znati više. S obzirom na opremljenost te prostorne i tehničke mogućnosti, postala je dijelom društvene infrastrukture savršeno pozicioniranim za promicanje razvoja digitalnih kompetencija i tehnologija te njihovu primjenu u lokalnoj zajednici, ali i šire.

Izvršavajući svoje programske zadaće u okviru kulturne i javne djelatnosti, labinske školske knjižnice, zaslugom svojih stručnih djelatnika, ostvaruju dobru suradnju s kulturnim i obrazovnim ustanovama u lokalnoj sredini te s kreativnim pojedincima koji rado pomažu u realiziranju pojedinih aktivnosti. Osnovnoškolske knjižnice posebno ističu dobru suradnju s gradskom upravom, projektom *Labin – zdravi grad* te Gradskom knjižnicom.

IZAZOVI I PROBLEMI

Premda Gradska knjižnica od 2013. djeluje u novouređenu i tehnološki opremljenu prostoru, jedan od važnijih izazova u svakodnevnom radu predstavlja upravo kapacitet prostora za smještaj tzv. živog fonda i nove knjižne građe, zbog čega je dio izmješten u spremišni, odnosno arhivski prostor Knjižnice. Osim već utvrđenih prostornih ograničenja za smještaj građe, nedostatni su resursi potrebni za zadovoljavanje potreba onih skupina korisnika koji se iz bilo kojih razloga ne mogu služiti standardnim uslugama i građom te su potrebna dodatna ulaganja u zbirke i posebne usluge koje uz tradicionalnu građu moraju obuhvaćati i sve odgovarajuće vrste nositelja obavijesti i suvremene tehnologije. U tom smislu javlja se potreba za izgradnjom zbirke u zamjenskim formatima za osobe koje ne mogu čitati crni tisak (slijepi, slabovidne osobe, osobe s teškoćama u učenju) te razvijanje posebnih usluga za starije osobe i osobe s posebnim potrebama u ustanovama za trajnu skrb i smještaj. Razvoj usluga, osim nabave potrebne vrste građe, podrazumijeva i nabavu pomagala za čitanje poput stolnog ili džepnog elektroničkog povećala ili softvera za slabovidne jer je rad s korisnicima osnovna i najvažnija djelatnost narodnih knjižnica i sve korisničke skupine moraju naći građu za svoje potrebe. Iako se uspješnost kulturnih programa u narodnim knjižnicama ne ogleda u brojnosti publike, u pogledu kulturne i javne djelatnosti najveći je izazov ipak potaknuti interes javnosti za pojedina događanja usredotočena na knjigu namijenjena odraslom građanstvu.

Na koji način privući učenike u knjižnicu u današnje vrijeme u kojem prevladava digitalna tehnologija te kako odgojiti što veći broj čitatelja, jedan je od izazova s kojim se susreću labinske osnovnoškolske knjižnice. Nedostatna su financijska sredstva za nabavu građe u različitim

medijima i izgradnju postojećih zbirki, kako za učenike tako i za djelatnike, a osim u fond, neophodna su ulaganja i u sam prostor i opremanje knjižnica. Neizostavno je i osiguravanje sredstava za edukaciju stručnih suradnika knjižničara.

KNJIŽNIČNA DJELATNOST U ŠKOLAMA:

<https://1drv.ms/u/s!AhiOSsft6aL3hh2LOttfucM-A7a-?e=WtOiOr>

IZDAVAŠTVO

Izdavačkom djelatnošću na području Labina i Labinštine uglavnom se bave ustanove i udruge u kulturi, Grad Labin, općine te pojedine tvrtke i obrti s registriranom izdavačkom i tiskarskom djelatnošću. U izdavačkoj djelatnosti Gradske knjižnice tiskaju se knjiga *Reci mi ca* i *Ca je ča*, zbirke nagrađenih labinskih pjesnika i učenika na literarnom natječaju *Ca je ča*. U sklopu muzejske i izložbeno-galerijske djelatnosti Pučkog otvorenog učilišta Labin tiskaju se katalozi izložaba koje su realizirane u Gradskoj galeriji Labin te udžbenici i materijali potrebni za provođenje programa obrazovanja odraslih. Zbornici radova s održanih znanstvenih skupova (*Matija Vlačić Ilirik, Labinski kulturno-povijesni susret*) te vrijedne monografije tiskaju se povremeno u nakladi Grada Labina. Također, jedan od važnijih nakladnika monografija vezanih za rudarsku baštinu i umjetnost općenito svakako je i Labin Art Express.

Književna djela labinskih autora tiskana su većinom u vlastitoj nakladi te je produkcija takvih djela, kao i općenito djela tiskanih na području Labinštine, na godišnjoj razini gotovo zanemariva.

PLES I KAZALIŠNO-SCENSKI IZRIČAJ

MAPIRANJE PREDSTAVLJENO PREZENTACIJOM U PROGRAMU POWERPOINT:

<https://1drv.ms/p/s!AhiOSsft6aL3hiVaJRbqZ9BFwdMu?e=dyVeEr>

ARHITEKTURA I DIZAJN

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

1.1. Arhitektonsko nasljeđe

1.1.1. Povijesno arhitektonsko nasljeđe venecijanske vladavine – stari grad Labin

Povijesna jezgra staroga Labina jedna je od najvrednijih urbanih cjelina istarskoga poluotoka, a očuvanost arhitektonskih ostvarenja i arhivskih fondova iz vremena mletačke dominacije (1420–1797) omogućuje analizu graditeljske baštine u društveno-povijesnome kontekstu. Dinamična ranonovovjekovna intelektualna i kulturna klima grada na granici s habsburškim posjedima te dugo trajanje institucija komune i plemićkih obitelji odlike su labinskoga društva, koje tijekom stoljeća gradi i oprema svoje prostore obraćajući se lokalnim i dovedenim majstorima, dok se kamen iz lokalnog kamenoloma u Presiki izvozi i na drugu obalu Jadrana. Na temeljima srednjovjekovne utvrde od kraja 15. pa do konca 18. stoljeća gradio se i u koncentričnim krugovima širio utvrđeni grad na vrhu brežuljka, a cjelina koja je formirana potkraj mletačke vlasti cjelovito je zaštićeno kulturno dobro u kojem se ističu župna crkva, vrata sv. Flora i brojne kasnorenesansne i barokne palače. Tijekom 19. stoljeća arhitektura starog grada dopunjena je izvan same fortificirane jezgre s nekoliko tipičnih zgrada austrougarske arhitekture tog vremena.

1.1.2. Arhitektonsko nasljeđe totalitarnih režima – međunarodni projekt *ATRIUM*

Poseban dio arhitektonskog nasljeđa područja Labina i Raše odnosi se na planiranu urbanu ekspanziju tijekom kasnih 30-ih i ranih 40-ih godina 20. stoljeća kada je pod vlašću fašističke Italije, a zbog potreba ekspanzije eksploatacije i proizvodnje ugljena iz lokalnih ugljenokopa, donesena odluka o formiranju i izgradnji dvaju rudarskih naselja-gradova u roku od svega nekoliko godina. Na taj način nastalo je gotovo cijelo naselje Raša i središnji dio naselja Podlabin, danas gospodarski i društveni centar Labina.

Projekt *ATRIUM* – *Arhitektura totalitarnih režima XX. stoljeća u gospodarenju urbanim razvojem* ambiciozan je projekt koji nastoji istaknuti ključni element europske povijesti, nasljeđa i sjećanja u dvadesetom stoljeću.

Arhitektura totalitarnog režima Mussolinijeve Italije obuhvaćena projektom *ATRIUM*:

1. Arsia/Raša, istarska regija, 1936.
2. trg, Raša, 1936.
3. zgrada fašističke stranke, Raša, 1936.
4. crkva svete Barbare, Raša, 1936.
5. Pozzo Littorio / Labin, istarska regija, 1938.
6. Trg labinskih rudara, Labin, 1938.
7. Casa Ceva s tornjem – zgrada fašističke stranke, Labin, 1938.
8. crkva svetog Franje, Labin, 1938.

1.2. Arhitektura danas

Na području Labina djeluje više kvalitetnih, dijelom i renomiranih arhitektonskih studija koji djeluju i izvan lokalnog područja, iako se pretežno usmjeravaju na lokalne projekte. Iako tehničkog obrazovnog usmjerenja bliskog arhitekturi na srednjoškolskoj razini nema, svake godine Labin dobiva nekoliko novih arhitekata, od kojih, nažalost, većina svoje profesionalne karijere ipak usmjerava izvan lokalnog područja.

Arhitektonski studiji iz Labina zaslužni su za projektiranje velikog renoviranog hotelskog kompleksa u Rapcu, najveće pojedinačne infrastrukturne investicije u hrvatskom turizmu 2017. Također, većinu gradskih projekata za javne zgrade, prometnu infrastrukturu i javne površine izrađuju arhitektonski studiji iz Labina, a prisutni su i u manjim projektima, u gospodarskoj infrastrukturi i turizmu te u projektiranju privatnih kuća i drugih stambenih objekata.

1.3. Dizajn

Premda se u Labinu ne provodi formalna, a ni neformalna edukacija u dizajnu, tijekom proteklog razdoblja (početak 21. stoljeća) pojavilo se nekoliko istaknutih i na regionalnoj, pa i nacionalnoj razini priznatih dizajnerskih imena i tvrtki. Svi se uglavnom bave grafičkim oblikovanjem, oblikovanjem logotipa, vizualnim identitetima i pripremom za tisak (Agape Satori – Piero Ricci, Klaudia Barbić, Lloyds Design i dr.), a nešto manje i mrežnim oblikovanjem (Lloyds Design, KG design, Gobo IT i dr.). Za veće projekte Grada Labina, Turističke zajednice, većih tvrtki ili umjetničkih organizacija poput LAE XXI uglavnom se angažiraju dizajneri iz Pule, Rijeke, Zagreba.

1.4. Tiskarske usluge

U Labinu i okolici aktivno je više tiskarskih obrta i manjih tiskara. Najstarija je, i po broju zaposlenih najveća, Labinska tiskara, koja se tom djelatnošću bavi više od 30 godina i ima četvero zaposlenih. Među ostalima, tu su tiskara Vetva Graph, tiskara Artea, obrti Artes,

Ideafutura te obrt za tiskanje na tekstilu Wild Things. Većina ih ima jednog do dvoje zaposlenika i rade u manjem opsegu, mahom za lokalne potrebe.

KVALITATIVNI POKAZATELJI

ARHITEKTURA

- prepoznata i valorizirana arhitektura starogradske jezgre Labina i suvremena arhitektura središta Podlabina i Raše, na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini
- lokalno dobro poznate arhitektonske marke (uredi, studiji) s pojedinačnim imenima priznatim šire od lokalne razine
- dobra suradnja javnog sektora s lokalnim arhitektonskim uredima i studijima; česti angažman u projektima javnog interesa

DIZAJN

- još nedovoljno prepoznat kao važna grana kreativnih industrija, posebno na lokalnoj razini
- kvalitetni kadrovi imaju malo opcija za angažman u lokalnoj sredini, relativno visoka prijetnja odljeva profesionalaca
- tiskarske usluge ne prate dizajnerska dostignuća s tehničke strane ni u aspektu izvrsnosti

POZITIVNI ASPEKTI

- raznoliko i bogato, dobro očuvano i originalno arhitektonsko nasljeđe
- aktivne, kvalitetne i izvan lokalnih okvira priznate tvrtke i pojedinci iz područja arhitekture i dizajna
- relativno visoka potreba lokalnoga gospodarstva, javnog i privatnog sektora za tim uslugama

IZAZOVI I PROBLEMI

- nedostatak ili nemogućnost privlačenja mladih, kvalitetnih stručnih kadrova u tim specijaliziranim područjima
- nedovoljna koncentracija lokalnih donositelja odluka na vrijednosti i promotivni/komercijalni/turistički potencijal arhitektonskog nasljeđa
- raznolikost u razinama iskazivanja i razumijevanja potrebe za uslugama kvalitetna dizajna, što se odražava na vrijednosni i financijski aspekt poslovanja dizajnerskih tvrtki i dizajnera

MUZEJSKA DJELATNOST I OČUVANJE BAŠTINE

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

I. NEMATERIJALNA KULTURNA DOBRA

Grad Labin prijavio je labinski govor za zaštitu govora kao nematerijalnog kulturnog dobra Republike Hrvatske.

Kao nematerijalno kulturno dobro na razini županije zaštićena je istarska glazbena ljestvica, tako je i dio glazbene tradicije Labina i okolice zaštićen i očuvan.

II. MATERIJALNA KULTURNA DOBRA

NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA – KULTURNO-POVIJESNE CJELINE

1. Kulturno-povijesna cjelina Labina

Povijesna jezgra Labina bila je u četvrti Gorica, oko župne crkve. Širenjem grada nastala je četvrt Dolica, opasana zidinama u 16. st., a 1578. izgrađena su gradska vrata sv. Flora. Izvan zidina razvio se gradski trg s ložom. U zgusnutu gradskom tkivu, s očuvanim srednjovjekovnim rasterom ulica, očuvano je mnogo gradskih renesansnih palača (pretorska palača i fontik, palača Scampicchio) i baroknih palača (palače Battiala-Lazzarini, Franković-Vlačić, Manzin i Negri), gradsko kazalište iz 19. st. te srednjovjekovne, renesansne i barokne crkve (sv. Justa, sv. Kuzme i Damjana, sv. Stjepana, crkva uznesenja Marijina, crkva rođenja Marijina, crkva Blažene Djevice Marije od Karmela).

2. Labin, Istarski ugljenokopi Tupljak

Izvozni rudarski toranj (Šoht) s toplom vezom bivših Istarskih ugljenokopa Raša (IU Tupljak) u Podlabinu gradio se od 1935. do 1938. Od nekadašnjeg okna Podlabin očuvani su izvozni toranj s toplom vezom i podzemne jamske prostorije na razini hodnika Krapan te osnovna obilježja izvornih struktura jame i ulaza u okno. Izvozni toranj metalna je konstrukcija visine 25 m, veličine 15x10 m, s velikim kolotutom na vrhu. U sklopu projekta *Mine Tour* do kraja 2019. obnovljen je šoht.

3. Rabac, podmorske arheološke zone

Na području od rta Prklog kod Rapca do riječke luke nalaze se dvije hidroarheološke zone spomeničke važnosti: zona prilaznih voda uvali i pristaništu Rabac, od rta sv. Jurja do rta sv. Andrije, u kojoj su utvrđeni rimski arheološki nalazi rastresita karaktera te zona prilaznih voda plominskoj luci s Plominskim kanalom, s nalazima ostataka rimske luke Flanone i pristaništa koje su proteže pod morem. Područje od rta Prklog do riječke luke nije sustavno istraženo.

MATERIJALNA KULTURNA DOBRA – NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA – POJEDINAČNA

1. Crkva svetog Flora

Romanička crkva sv. Flora jednobrodna je građevina pravokutna tlocrta s upisanom polukružnom apsidom. U bočnom zidu ugrađena je kamena tranzena (spolija). Na mjestu oltarne pregrade postavljene su dvije kamene ploče, dijelovi sarkofaga ukrašeni geometrijskim motivima. Spolije (tranzena, baza oltara i kamene ploče) potječu iz prethodne crkve ili su donesene s nekog drugog nalazišta, a mogu se datirati u 7. st.

2. Crkva rođenja Blažene Djevice Marije

Župna crkva rođenja Blažene Djevice Marije u Labinu trobrodna je kasnoerenesansna građevina, s izduljenim pravokutnim svetištem presvođenim bačvastim svodom. Izvorno gotička crkva iz 14. st. temeljito je pregrađena i proširena 1582. u vrijeme pulskog biskupa Mattea Barbabianca. Kasnoerenesansno kameno pročelje rastvoreno je gotičkom rozetom. Ispod rozete 1604. uzidan je kameni reljef lava sv. Marka, a desno od portala barokno kameno poprse senatora Antonija Bollanija.

3. Crkva svetog Kuzme i Damjana

Kapela sv. Kuzme i Damjana ispod starog grada Labina, nekad grobna kapela obitelji Depangher, malena je građevina pravokutna tlocrta s istaknutom pravokutnom apsidom, građena pravilnim kamenim klesancima, presvođena dvotravejnim križnim svodom oslonjenim na konzole i bačvastim svodom u apsi. Na pročelju je gotički profilirani portal zaključen šiljatim lukom i zvonik na preslicu s *gibelinskim vršcima*. U unutrašnjosti su očuvane freske s početka 15. st. te glagoljski grafiti iz 16. i 17. st. Tijekom 2014. dovršeni su radovi na sanaciji i obnovi kapele.

4. Crkva sv. Marije Magdalene kod groblja

Kapela sv. Marije Magdalene mala je gotička građevina gotovo kvadratna tlocrta, presvođena dvotravejnim šiljatim svodom. Na pročelju, iznad šiljatim lukom zaključena portala, nalazi se rozeta perforirana u kvadratnoj kamenoj ploči. Pročelje je zaključeno zvonikom na

preslicu s *gibelinskim vršcima*. Lopica je prigradena u 17. st. U unutrašnjosti su očuvani ostaci dvaju slojeva fresaka iz 14. i kasnog 15. st. Od 15. st. kapela je pod patronatom obitelji Scampicchio. Godine 2011. dovršena je obnova kapele.

5. Crkva sv. Nikole

Crkva sv. Nikole romanička je jednobrodna kapela izduljena pravokutna tlocrta s upisanom polukružnom apsidom. Presvođena je bačvastim svodom s pojasnicama oslonjenim na lezene. Lezene su međusobno povezane lukovima tako da su između njih formirane plitke niše. Građena je od pravilnih izduljenih kamenih klesanaca i pokrivena kamenim škriljama.

6. Gospodarsko-stambeni objekt, Ulica 1. maja 3

Gospodarsko-stambeni objekt na k. č. 358 k. o. Labin-Presika inkorporiran je u blok građevina podignutih nasuprot gotičkoj župnoj crkvi rođenja Blažene Djevice Marije. Visoka i uska uglovnica građena je pravilno uslojenim kamenim klesancima. Građevina ima dvije etaže, dvoslivna je krovšta s potkrovnim vijencem od drvenih konzola i tavelica ukrašenih stiliziranim motivom cvijeta. Istočno pročelje, orijentirano prema župnoj crkvi, vertikalno je raščlanjeno jednim nizom asimetrično postavljenih otvora. Na prvom katu karakteristični renesansni polukružni prozorski otvor s profiliranom klupčicom upućuje na renesansnu fazu gradnje druge polovice 15. ili 16. stoljeća.

7. Gradska loža

Labinska gradska loža smještena je na predjelu Črč, današnjem glavnom gradskom trgu, izvan zidina. Izgrađena je oko 1550. godine, a obnovljena 1662. To je pravokutna otvorena prizemna građevina, okružena parapetnim zidom koji nosi vitke stupove, pokrivena krovom na četiri vode, popločana kamenim pločama. U njoj je danas smješten dio lapidarija s povijesnim grbovima grada Labina i aristokratskih labinskih obitelji.

8. Gradska vrata sv. Flora

Gradska vrata sv. Flora izgrađena su 1587. u sklopu venecijanskih zidina. Oblikovana su kao dugi nadsvođeni prolaz s dvama vanjskim otvorima i jednim unutarnjim. Vanjski monumentalni ulaz u oblicima visoke renesanse uokviren je bunjatom i zaključen atikom s uklesanim natpisom i godinom gradnje te reljefom s lavom sv. Marka. Iznad prolaza nalaze se još dva kata.

9. Malo kazalište – Teatrino

Malo kazalište tzv. Teatrino uklopljeno je u niz baroknih i renesansnih objekata koji svojim sjevernim pročeljem formiraju južnu stranu starog gradskog trga. Podignut na liniji gradskih bedema, predmetni objekt ujedno je i dio vanjskog, južnog gradskog pojasa okrenuta moru. Položaj objekta uvjetovao je različitu arhitektonsku artikulaciju sjevernog i južnog pročelja. Dok je sjeverno pročelje reprezentativno, oblikovano u duhu neoklasicizma, južno je pročelje prilično skromno s visokim trokrakim stubištem kojim se pristupa stražnjem ulazu. Za potrebe održavanja javnih predstava amaterske kazališne družine koja je u Labinu djelovala tijekom 19. st. gradske vlasti ustupile su na korištenje gradski fontik koji je potom 1844. preuređen u prvo javno kazalište u Istri. Osim gradskog fontika, koji je u prizemlju imao i gradsku ložu, u rekonstrukciji je u novu zgradu kazališta inkorporiran i toranj gradskog sata. Svečano otvorenje novog kazališta održano je 26. prosinca 1844. godine, a njegovim otvaranjem započinje suvremena povijest kazališta u Istri. Tijekom 2018. i 2019. završena je sanacija krova zgrade, učvršćivanje vapnene žbuke stropa u dvjema fazama. Istodobno s građevinskom sanacijom stropa izvedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na Circolu. Osim parketa, u predstojećem razdoblju planira se i obnova cjelokupnih instalacija zgrade, pozornice te fasade.

10. Palača Battiala-Lazzarini

Palača patricijske obitelji Battiala-Lazzarini iz prve polovice 18. st. nalazi se na trgu iznad župne crkve. Palača obuhvaća cijeli građevni blok, uključujući i kapelu sv. Stjepana. To je trokatnica, s ulaznim atrijem iz kojeg se stubištem uspinje na prvi kat (*piano nobile*) i ulazi u veliku dvoranu. S objiju strana velike dvorane nalaze se po dvije sobe, a jednak se raspored ponavlja i na drugom katu. Prostornom koncepcijom i oblikovanjem pročelja slijedi venecijansku arhitektonsku tradiciju.

11. Palača Franković-Vlačić

Palača Franković-Vlačić u Labinu barokna je građevina iz 17. st., nastala na sjevernom gradskom bedemu. U sklopu palače očuvana je pravokutna kula. Troetažna palača ima otvoreni atrij u prizemlju (danas lapidarij) i dvorište nad bedemom. Palača je smještena na uglu, zavoju ulice, stoga je velika pozornost posvećena artikulaciji pročelja. Arhitektonskom koncepcijom i raščlambom pročelja slijedi venecijansku arhitektonsku tradiciju gradskih palača.

12. Palača Scampicchio, Dolinska

Palača plemićke obitelji Scampicchio na trgu pored župne crkve izgrađena je 1570. u oblicima visoke renesanse, a čini je sklop građevina iz više razdoblja. Trokatna palača ima zatvoreno unutrašnje dvorište kojim je stambeni dio palače povezan sa srednjovjekovnom kulom, a

posebnim prolazom iznad ulice povezana je sa župnom crkvom. Na monumentalnu kamenom portalu na sjevernom pročelju nalazi se grb obitelji i uklesana godina gradnje. Na pročelju je ugrađen veliki kameni grb obitelji Scampicchio.

13. Rodna kuća Giuseppine Martinuzzi

Rodna kuća Giuseppine Martinuzzi iz 19. st. nalazi se u dijelu grada izvan gradskih zidina. Obuhvaća dvokatni stambeni blok L-tlocrta s unutrašnjim dvorištem i otvorenom terasom prema Podlabinu. Dok ulično pročelje nema posebnih stilskih obilježja, dvorišno pročelje sadrži neke elemente secesijske arhitekture (oblik portala u prizemlju, štuko dekoracije). Na prvom katu dvorišnog pročelja ugrađen je kameni reljef s lavom sv. Marka

14. Rudarsko-industrijski kompleks Pijacal

Rudarsko-industrijski kompleks Pijacal smješten je u dijelu sjevernog podnožja brežuljka na kojem je labinski stari grad. Izgradnja kompleksa započela je u razdoblju od 1938. do 1942. Rudarsko-industrijski kompleks čine šoht s toplom vezom i podzemne jamske prostorije, arhitektonski sklop upravne zgrade sa središnjom garderobom rudara i kupaonicom, lamparnom, kemijskim laboratorijem, elektroradionicom, prostorom strojne obrade i skladištem te ambulantom i mrtvačnicom, zatim glavni i pomoćni izvozni stroj, stara i nova trafostanica, kompresorska stanica, zgrada hladnjaka, skladište pijeska i tehničkih plinova, bravarija, stolarska radionica te, nešto sjevernije, termocentrala.

15. Stancija Dubrova – ladanjski arhitektonski sklop labinske patricijske obitelji Franković-Vlačić

Stancija Dubrova, ladanjski arhitektonski sklop labinske patricijske obitelji Franković-Vlačić nalazi se u polju sjeverno od Podlabina. U posjed pravokutna tlocrta opasana zidom ulazi se kroz monumentalni, raskošno ornamentirani portal na zapadnoj strani. Nasuprot portalu nalazi se središnje četverokržno zdanje, južno su gospodarske zgrade i polje, a sjeverno park. Neposredno ispred glavnog zdanja nalazi se fontana i ribnjak. Sva četiri krila središnjeg zdanja rastvorena su vratima, no samo se sjevernom krilu pristupa raskošnim kamenim stubištem s trijemom, koje vodi do *piano nobilea*. Stancija Dubrova važan je spomenik ranobarokne ladanjske arhitekture u Istri.

16. Crkva sv. Andrije

Crkva sv. Andrije jednobrodna je građevina pravokutna tlocrta s ravnim začeljem, izgrađena u 15. stoljeću. Ulazna vrata na glavnom pročelju zaključena su šiljatim lukom, dok se na južnom zidu nalaze još jedna zazidana vrata s polukružnim lukom. Uglovi su ojačani masivnijim kamenima, od kojih se na jednom iščitava klesarski znak AR te na kamenu iznad njega grb s križem. Kapela ima ravni ožbukani strop. Dva antička kamena fragmenta s natpisom uzidana su u sjeverni i pročelni zid.

POKRETNNA KULTURNA DOBRA – POJEDINAČNO

1) Muzejska građa Narodnog muzeja u Labinu

Zbirka Narodnog muzeja u Labinu smještena je u reprezentativnoj baroknoj palači obitelji Battiala Lazzarini. Temeljito preuređen 2002. godine, muzej je javnosti prezentirao arheološku i etnografsku zbirku, rudarski postav i zbirku suvremene labinske povijesti, dok je u zgradi Frankovich stalni, memorijalni postav posvećen reformatoru Matiji Vlačiću Iliriku. Arheološka zbirka artefaktima prati Labinštinu od razdoblja prapovijesti kroz antiku i srednji vijek. Iz etnografske zbirke ističe se zbirka narodnih nošnji i tekstila. Osobita zanimljivost muzeja je rudarski postav u podrmskom dijelu zgrade koji je prezentiran u uvjerljivoj imitaciji rudnika.

2) Narodni muzej Labin (Galerijska zbirka)

Galerijska zbirka obuhvaća umjetnine prikupljane tijekom vremena, od osnutka Muzeja 1960. godine, jer se ustanova bavila i galerijskom djelatnošću. Slike, crteži, grafike i u manjem dijelu skulpture djela su većinom domaćih umjetnika čije je podrijetlo, a i djelovanje povezano ponajviše s Labinom. One svjedoče o aktivnosti domaćih umjetničkih asocijacija poput Labinskih ateliera ili Labinskog likovnog kruga, čija je afirmacija išla od lokalnih preko regionalnih do nacionalnih okvira, pa i šire. U Zbirci se nalaze i djela autora koji su već uživali nedvojbeni autoritet na nacionalnom, ali i europskom planu, pa su stoga pozivani da izlažu u Labinu. Preostala građa Muzeja zaštićena je rješenjem o registraciji RRI-32/69.

MUZEJSKI I MUZEOLOŠKI RAD

Primarna i sekundarna dokumentacija uredno se vodi. Izložbe, katalozi i novinski članci za 2018. digitalizirani su i pohranjeni u programu S++. Nastavljeno je s osuvremenjivanjem i uređenjem muzejskih čuvaonica (stare police zamijenjene novima i prikladnijima, postavljena je zaštitna folija na stakla prozora). Izrađeno je arhivsko spremište na mjestu starog fotostudija, zamijenjena su sva rasvjetna tijela u Muzeju te je oličen lapidarij na ulazu u Muzej. Arhivsko gradivo Narodnog muzeja Labin predano je Državnom arhivu u Pazinu – *obiteljska stanja* (poslijeratno razdoblje). Sređena je i arhivirana ostavština Hermana Stembergera. Prema naputku Ministarstva kulture, nastavilo se s revizijom muzejske građe.

U suradnji sa Sveučilišnom knjižnicom u Rijeci popisuje se i digitalizira ostavština G. Martinuzzi te je dodatno uređen arhivski prostor s protupožarnim vratima i ventilacijom za regulaciju topline. Godine 2018. zamijenjen je dio vanjske stolarije na fasadi zgrade muzeja.

ZBIRKA MATIJA VLAČIĆ ILIRIK

U 2018. promijenjen je dio stolarije na palači Franković (Memorijalna zbirka *Matija Vlačić Ilirik*).

ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA, ARHEOLOŠKI NADZORI I REKOGNOSCIRANJA

Tijekom 2018. Narodni muzej Labin sklopio je ugovore o arheološkom nadzoru u Buzetu i Pićnu. Osim redovitih arheoloških nadzora koje Muzej potpisuje s investitorima, redovito se reambuliraju arheološki teren i istraživanja. Otkriveno je šest prapovijesnih lokaliteta, tri antička lokaliteta i tri srednjovjekovna lokaliteta.

BROJ OSTVARENIH PROGRAMA NARODNOG MUZEJA NA GODIŠNJOJ RAZINI:

Tijekom 2018. u Narodnom muzeju Labin ostvarene su sljedeće izložbe:

Sport u Labinskoj komuni (Noć muzeja 2018), izložba crteža *Povratak korijenima* Josipa Diminića, obilježavanje Labinske republike *Od rudnika ugljena do rudnika kulture*, *Elementi WATER/METAL* Axela Beckera, *Vinko Šaina – slikar svjetla* te retrospektiva Quintina Bassanija.

U 2018. Narodni muzej Labin po peti je put sudjelovao u proslavi Noći muzeja. Noć muzeja slavi se posljednji vikend u siječnju, a organizira se pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture RH i Hrvatskog muzejskog društva. Tom je prigodom u gradskoj galeriji Labin u organizaciji Narodnog muzeja Labin otvorena dokumentarna izložba *Sport u Labinskoj komuni*, a u galerijskom prostoru Narodnog muzeja Labin otvorena je izložba crteža Josipa Diminića pod nazivom *Povratak korijenima*.

KVALITATIVNI POKAZATELJI

Tijekom 2018. Muzej je aktivno sudjelovao u raznim radijskim i televizijskim emisijama te su snimljena sveukupno 33 priloga: 14 priloga Radija Labin, dva priloga Drugog programa Hrvatskog radija, pet priloga Radija Istra, šest priloga TV Istra, dva priloga TV Nova te četiri priloga HRT-a.

POLOŽAJ DJELATNOSTI U LOKALNOJ SREDINI

U 2018. nastavljena je suradnja s osnovnim i srednjim školama Labinstine. Za škole je u više navrata organiziran posjet gradini Kunci, organiziran je obilazak restauriranih i obnovljenih sakralnih objekata na području Labina (sv. Kuzma i Damjan, sv. Anton, sv. Marija Magdalena i gradski zvonik) te razna predavanja na temu zavičajne povijesti.

Suraduje se s Centrom za odgoj i obrazovanje *Liče Faraguna*. Za njihove potrebe organizirano je više stručnih vodstava u Muzeju i starogradskoj jezgri Labina.

Za potrebe Labina i gradskih poduzeća, osnovnih i srednjih škola te turističke zajednice organizirano je oko 50 protokolarnih vodstava.

POZITIVNI ASPEKTI

- rad na očuvanju i zaštiti kulturno-povijesne građe
- muzejsko-pedagoški rad s djecom osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova
- konstantno prikupljanje i otkupljivanje predmeta, literature i arhivske građe vezanih uz lokalnu povijest

IZAZOVI I PROBLEMI

- manjak stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja
- Grad Labin kao osnivač Narodnog muzeja Labin ne osigurava dovoljno financija kojima bi se pokrile sve aktivnosti Muzeja
- izdvajanje Muzeja iz sustava Pučkog otvorenog učilišta Labin
- kod izmjena postava muzeja treba organizirati široku javnu i stručnu raspravu

POPIS KULTURNIH DOBARA:

<https://drv.ms/u/s!AhiOSsft6aL3hg9kwnCzAl9TXvp5?e=a5sd8m>

KULTURNO-UMJETNIČKI AMATERIZAM

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

Na području Labina tradicionalno se njeguje istarska narodna glazba (istarski melos temeljen na istarskoj ljestvici, kanat na tanko i debelo, upotreba tradicijskih instrumenata – sopela, šurlica, miha, dvojnica – uz napjeve na istarskom dijalektu ili uže lokalnom govoru – labinjonskoj cakavici, koja ima više srodnih varijanti, ovisno o mikrolokaciji nastanka i upotrebe).

U današnje vrijeme izvorni istarski folklor njeguju, održavaju i promoviraju dva kulturno-umjetnička društva: RKUD Raša iz Raše i KUD *Ivan Fonović Zlatela* iz Kršana. Članovi potonjega okupljeni su i u etno sastav Šćike, jedini takav sastav u Labinštini koji u potpunosti njeguje tradicionalni istarski glazbeni izričaj.

Također, s obzirom na to da je u kraju tijekom druge polovice 20. stoljeća došlo do industrijske ekspanzije te slijedom toga brojnih ekonomskih migracija, poglavito s područja današnje Bosne i Hercegovine, postoji snažna, brojna i dobro organizirana bošnjačka manjina koja svoju tradiciju njeguje u dvama kulturno-umjetničkim društvima, KUD *Dulistan* iz Labina i KUD *Kršanski ljljani* iz Kršana.

Uz KUD-ove na području Labina djeluje više amaterskih glazbenih zborova, poput zbora Zajednice Talijana *Giuseppina Martinuzzi*, amaterskog zbora Neo, dječjih zborova Schiribizzo Blu i Minicantanti, zbora Rašelinke i klape Labin.

Kulturno-umjetnička društva i amaterski zborovi većinom se financiraju putem natječaja i donacija lokalnih samouprava, turističkih zajednica i manjinskih unija te nešto manje donacijama i sponzorstvima iz realnog sektora, kao i samofinanciranjem putem prodaje nevelikog broja vlastitih glazbenih izdanja.

VAŽNIJE MANIFESTACIJE – FOLKLORNA GLAZBA I PLES:

- Labinske konti (Dubrova, Labin, svake godine)
- Meh na srcu (Raša, svake godine)
- Središnja smotra narodne glazbe i plesa Istre (Raša, 2019)
- Međunarodna smotra folklor (Rabac, 2014)
- Nastupi na gradskim i mjesnim feštama (Petrova, Noć grada Labina, Pentagošt Šumber, Šesnajs otobra Nedeščina, Sv. Barbara Raša, Kraffest Kršan i dr.)
- obilježavanje Dana Bošnjačke kulture (Labin, Raša, Kršan)

RADIJSKE EMISIJE (RADIO LABIN):

- *Užonci našega kraja* (emitira se gotovo 20 godina, jednom tjedno)
- *Litrati* (emitira se pet godina, jednom tjedno)

Iako je kulturno-umjetnički amaterizam i rad KUD-ova i zborova poznat i raširen u populaciji te ga prate lokalni mediji, percepcija je da publika pokazuje sve manje interesa za praćenje njihovih nastupa. Široka ponuda zabavnih i kulturnih sadržaja, mobilnost i digitalizacija ne idu u prilog takvom izričaju te je realna prijetnja gašenje određenih društava potaknutih demotivacijom kako potencijalne publike tako i voditelja i članova društava.

Održavanje kvalitativnih standarda, rad s mlađim uzrastima i konstantna promocija pozitivni su aspekti rada društava, no bez trenutnog modela financiranja, koje se uvelike oslanja na pomoć iz lokalnih javnih izvora, bio bi znatno ugrožen. U KUD-ovima i glazbenim amaterskim zborovima nema profesionalnih kadrova, kao ni bilo koje komponente komercijalne djelatnosti.

POZITIVNI ASPEKTI

- popularizirana, raširena i u populaciji važna labinjonska cakavica, govor kraja koji njeguju i mlađe generacije, a zastupljen je u tradicijskom glazbenom izričaju
- četiri stabilna, dugovječna i aktivna kulturno-umjetnička društva te nekoliko glazbenih zborova s brojnim pomlatkom i zadovoljavajućim brojem nastupa
- multikulturna, tolerantna i otvorena sredina koja shvaća i priznaje važnost njegovanja tradicije i nematerijalne baštine kraja i stanovništva

IZAZOVI I PROBLEMI

- opstanak i financiranje KUD-ova i zborova te motiviranje i zadržavanje voditelja i članova društava, zborova i drugih skupina
- održavanje tradicije izrade i popravka glazbenih instrumenata i narodnih nošnji
- spašavanje nematerijalne kulturne baštine – zvučnih zapisa, plesnih pokreta, govora i melosa – od zaborava (digitalizacija, arhiviranje)

ELEKTRONIČKI MEDIJI I TRŽIŠNO KOMUNICIRANJE

KVANTITATIVNI POKAZATELJI

Elektronički mediji koji djeluju na području Labina:

Radio Labin

- 100 % privatno vlasništvo
- gradska koncesija od 1996.
- 4 fm frekvencije (područje pokrivanja: približno trećina županije)
- emitira program 24 sata dnevno svaki dan
- oko 20 autorskih emisija tjedno i vlastite informativne emisije
- slušanost: oko 10 000 stalnih slušatelja, doseg do 25 000 povremenih slušatelja
- osmero zaposlenika i honorarni suradnici
- izvori financiranja: oglašavanje / fond za pluralizam elektroničkih medija
- godišnji prihodi: oko 1 200 000,00 kn

Labinština info (internetski portal i tiskano izdanje)

- 100 % privatno vlasništvo
- naplatni portal – mjesečna i godišnja pretplata, oko 2000 pretplatnika
- pet-šest lokalnih vijesti dnevno, jedna do dvije kolumne tjedno, naplatni oglasnik i osmrtnice
- šestero zaposlenika i honorarni suradnici
- izvori financiranja: pretplata, prodaja tiskanog izdanja, oglašavanje, mali oglasi, osmrtnice
- godišnji prihodi: oko 1 500 000,00 kn

5portal

- 100 % privatno vlasništvo
- besplatni lokalni portal
- četiri-pet lokalnih vijesti dnevno, jedna do dvije kolumne tjedno
- troje zaposlenika i honorarni suradnici
- izvori financiranja: oglašavanje
- godišnji prihodi: oko 300 000,00 kn

Labinska komuna

- 100 % privatno vlasništvo
- besplatni lokalni portal
- četiri-pet lokalnih vijesti dnevno, jedna kolumna tjedno
- dvoje zaposlenika i honorarni suradnici
- izvori financiranja: oglašavanje, donacije

Labin.com

- 100 % privatno vlasništvo
- besplatni lokalni portal
- tri-četiri lokalne vijesti dnevno
- jedan do dvoje zaposlenika i honorarni suradnici
- izvori financiranja: oglašavanje

Istrasport

- 100 % privatno vlasništvo
- specijalizirani županijski sportski portal
- tri do šest sportskih vijesti dnevno
- honorarni suradnici
- izvori financiranja: oglašavanje, donacije

Informiraj me

- osnivač: Udruga za mlade *Alfa Albona* (100 %)
- specijalizirani lokalni portal za informiranje mladih
- četiri-pet vijesti tjedno
- suradnici volonteri
- izvori financiranja: natječaji, donacije
- godišnji prihodi: 0 kn

TRŽIŠNO KOMUNICIRANJE:

U polju tržišnog komuniciranja djeluju sljedeći poslovni subjekti:

Rudar marketing

- 100 % privatno vlasništvo
- specijalizirana agencija za marketing portala Labinska komuna i Istrasport te sportskog kluba NK *Rudar*
- honorarni suradnici

Tango media

- 100 % privatno vlasništvo
- lokalna *full-service* marketinška agencija
- dvoje zaposlenika

Lloyds Design d. o. o.

- 100 % privatno vlasništvo
- tvrtka za razvoj softvera i mreža s manjim udjelom prihoda u digitalnom marketingu
- 19 zaposlenika
- godišnji prihodi: oko 2 500 000,00 kn

KVALITATIVNI POKAZATELJI

- lokalni mediji važan su i nezaobilazan čimbenik u informiranju populacije o događanjima u lokalnoj sredini; istraživanja o praćenju lokalnih medija pokazala su da je povjerenje u njih veće nego u nacionalne i međunarodne, a na području Labina barem su jednako praćeni kao i nacionalni mediji, poglavito što se informiranja tiče.
- budući da su Labin i Labiština (dijelom i povijesno, a dijelom i geografski) sredina koja je izoliranija od ostatka Istre, no samim time i iznimno homogena, s pojavom lokalnih elektroničkih medija stanovništvo je razvilo naviku da su im oni prva referencija u lokalnom informiranju, traženju podataka i najava događanja, ali i praćenju propagandnih poruka
- lokalni mediji lako su dostupni, otvoreni za komunikaciju s građanima, ustanovama, udrugama ili poduzetnicima, lako je doći do medijskog prostora, i komercijalnog i onog u slobodnom programu
- većina lokalnih medija, izuzev Radija Labin, znatno zaostaje u praćenju suvremenih tehnoloških trendova, upotrebi novih multimedijjskih kanala te društvenih mreža kao dodatnog kanala komunikacije i promocije s recipijentima; također, kvaliteta novinarskog rada, ali i razina izražavanja i poznavanja gramatike i semantike, pa sve do kvalitete fotografije ili videozapisa, često je ispod razine ozbiljnog novinarstva i minimalnih produkcijskih standarda 21. stoljeća
- tržišno, što zbog produkcijskih i tehnoloških ograničenja, a što zbog limitiranog lokalnog tržišta i potrebe za ozbiljnijim lokalnim marketingom, opseg i potencijalno povećanje prometa od oglašavanja u lokalnim je elektroničkim medijima limitiran; nadalje, veći regionalni i nacionalni oglašivači sve manje se pojavljuju, ili gotovo uopće ne, u lokalnim medijima, dijelom zbog politike marketinških agencija koje forsiraju nacionalne medije ili umrežene lokalne i regionalne opcije, zbog boljih uvjeta i provizija te lakše dostupnosti
- problematika kvalitetnih, stručnih i profesionalnih novinarskih i tehničkih kadrova sve je izraženija, tako da su na ukupnoj lokalnoj medijskoj sceni stručni kadrovi, s potrebnom razinom obrazovanja ili većim iskustvom u radu u elektroničkim medijima u manjini

POZITIVNI ASPEKTI

- homogena i relativno komunikacijski izolirana sredina u odnosu na ostatak Istre, povoljna za razvoj i opstanak manjih lokalnih komercijalnih medija
- laka i brza dostupnost informacija – fizička i virtualna
- nevelika ulaganja u promociju te u prodor na tržište, uz mali rizik od pojave ozbiljne konkurencije

IZAZOVI I PROBLEMI

- ograničenost veličine i financijske moći lokalnog tržišta
- opasnost od zasićenosti sličnim sadržajima
- pomanjkanje/nedostatak kvalitetnih i educiranih kadrova